

Międzynarodowy Festiwal Sztuk Dawnych im. Izabeli Branickiej jest platformą prezentacji kultury, sztuki i muzyki dawnej w nawiązaniu do świetności kulturalnej Wersalu Północy jak zwano wyjątkową rezydencję białostocką Hetmana W.K. Jana Klemensa Branickiego i jego żony Izabeli Branickiej z Poniatowskich, siostrą ostatniego Króla Polski – mecenasów kultury. Przedsięwzięcie w swoim pierwotnym zamyśle miało charakter artystycznej rekonstrukcji różnych elementów hucznych obchodów Imienin Izabeli (19 XI) aktualnie Festiwal ukazuje twórczość zarówno XVIII w. jak i epok wcześniejszych, rekonstruuje dla współczesnych odbiorców kulturę, sztukę i muzykę dawną z wykorzystaniem dawnych stylów i technik wykonawczych. Charakter międzynarodowy imprezy nawiązuje do zagranicznej obsady muzyków w kapeli Branickiego i licznie zapraszanych artystów z głównych ośrodków muzycznych XVIII wiecznej Europy.

Białystok, pomimo rosnącej liczby inicjatyw z zakresu kultury, jeszcze kilkanaście lat temu nie posiadał znaczącego wydarzenia o wysokiej randze artystycznej poświęconego upamiętnieniu Izabeli (Elżbiety) Branickiej z domu Poniatowskiej, ważnego w historii naszego miasta mecenasa kultury i dobroczyńcy, której mecenat sprawił, iż stolica Podlasia stała się znaczącym ośrodkiem muzycznym i kulturalnym w skali całego kraju. Jednym z głównych założeń Festiwalu jest popularyzacja wiedzy na temat tego fragmentu dziejów naszego miasta, dzięki czemu wzbogaca on dotychczasowe postrzeganie historii Białegostoku, przedstawiając go jako ośrodek o ważnych dokonaniach na gruncie życia kulturalnego I Rzeczypospolitej. Festiwal poprzez organizację większości wydarzeń w Pałacu Branickich przybliży współczesnym kulturę i sztukę czasu powstania Polskiego Wersalu – najpiękniejszego zespołu pałacowo-ogrodowego w tej części Europy. Pomysłodawcą i Dyrektorem Festiwalu jest Mariusz Perkowski – Prezes Fundacji Pro Anima zaś Dyrektorem Artystycznym Festiwalu – dr hab. Anna Moniuszko.

Od 2021 roku Międzynarodowy Festiwal Sztuk Dawnych im. Izabeli Branickiej działa w poszerzonej formule, z nowym podejściem do prezentacji szeroko pojętej muzyki dawnej – od średniowiecza aż po wiek XIX. Rozszerzona formuła Festiwalu to przede wszystkim szerszy zakres tematyczny oraz bogatszy repertuar, który nie tylko obejmuje wielką muzykę dworską, ale także przenika do mniej znanych, ale równie fascynujących przestrzeni, jak muzyka ludowa i świecka różnych epok. Od 2023 roku każda edycja Festiwalu zyskuje swoje hasło przewodnie, które wyznacza kierunek artystyczny i pozwala lepiej zrozumieć kontekst prezentowanych dzieł. W 2023 roku Festiwal odbył się pod hasłem „Muzyka spod strzechy i dworu”, skupiając się na świeckiej muzyce dawnej z całej Europy. Przed nami kolejna edycja w 2024 roku, której motyw przewodni to „Muzyka duszy”. Temat ten pozwoli nam zgłębić duchowy wymiar muzyki dawnych epok, odwołując się zarówno do tradycji religijnych, jak i głęboko osobistych, kontemplacyjnych przeżyć, jakie oferowała muzyka w dawnych wiekach.

Inauguracją Festiwalu będzie wyjątkowe wydarzenie — rekonstrukcja oprawy muzycznej Mszy Świętej z czasów Mikołaja Zieleńskiego – *Missa s. Adalberti*. Jest to niezwykła okazja do doświadczenia autentycznego brzmienia sakralnej muzyki polskiej i europejskiej XVII wieku. Kolejny koncert nawiązywać będzie do życia i czasów patronki Festiwalu, Izabeli Branickiej, a będzie to koncert znakomitego czeskiego zespołu Collegium Marianum oraz barytona Tomáša Šelca, którzy wykonają utwory czeskiego baroku. Podczas kolejnego koncertu zespół Jerycho zabierze nas w podróż po muzycznych ścieżkach sarmackiej duchowości, wykonując pieśni i hymny o tematyce maryjnej z XVII wieku, ukazując tym samym bogactwo polskiej tradycji muzycznej. Zespół Schola Cantorum Riga z Łotwy, wraz z saksofonistą Davisem Jurkiem, zaprezentuje koncert na zakończenie festiwalu – „Muzyka Duszy – chorał i dźwięki muzyki świata”. To wydarzenie połączy tradycyjne brzmienie męskich głosów z dźwiękami współczesnych instrumentów, tworząc przestrzeń, w której duchowość spotka się z nowoczesnością. Finałowy koncert będzie zatem swoistą „muzyczną modlitwą”, idealnym zwieńczeniem edycji poświęconej „Muzyce duszy”. Jesteśmy przekonani, że tegoroczna edycja Festiwalu Sztuk Dawnych im. Izabeli Branickiej będzie wyjątkowym doświadczeniem, które pozwoli naszym słuchaczom nie tylko obcować z muzyką dawną, ale też odkryć jej głębokie, duchowe wymiary.

NIEDZIELA

27 października 2024 | 19:00

MISSA S. ADALBERTI

KONCERT ORATORYJNY – REKONSTRUKCJA OPRAWY MUZYCZNEJ
MSZY ŚWIĘTEJ Z CZASÓW MIKOŁAJA ZIELEŃSKIEGO

Schola Gregoriana Sancti Casimiri

Mariusz Perkowski – kantor

Zespół Muzyki Dawnej DILETTO

Anna Moniuszko – dyrygent

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

SOBOTA

9 listopada 2024 | 19:00

MUZYKA CZESKIEGO BAROKU

Zespół Muzyki Dawnej COLLEGIUM MARIANUM (Czechy)

Tomáš Šelc (Słowacja) – baryton

Jana Smerádová (Czechy) – kierownik artystyczny

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

NIEDZIELA

17 listopada 2024 | 19:00

MARYA REGINA POLONIAE

SARMACKA POBOŻNOŚĆ W PIEŚNIACH I HYMNACH Z XVII W.

Zespół JERYCHO

Bartosz Izicki – kierownik artystyczny

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

NIEDZIELA

24 listopada 2024 | 19:00

KONCERT FINAŁOWY FESTIWALU

MUZYKA DUSZY

ŚPIEW GREGORIAŃSKI I DŹWIĘKI MUZYKI ŚWIATA

Schola Cantorum Riga (Łotwa)

Dāvis Jurka (Łotwa) – saksofon

Guntars Prānis (Łotwa) – kierownik artystyczny

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

NIEDZIELA

27 października 2024
godz. 19:00

MISSA S. ADALBERTI

**Koncert oratoryjny – rekonstrukcja oprawy
muzycznej Mszy Świętej z czasów
Mikołaja Zieleńskiego**

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

Zespół Muzyki Dawnej DILETTO

w składzie:

SOPRANY:

Marta Wróblewska*
Antonina Ruda

TENORY:

Piotr Szewczyk*
Szczepan Kosior

ALTY:

Piotr Olech*
Jan Mędrala

BASY:

Piotr Zawistowski*
Maciej Falkiewicz

CLARINI:

Paweł Hulisz (I), Paweł Kowalkowski (II)

PUZONY:

Fryderyk Mizerski (alt), Paweł Wachowski (tenor)
Paulino Taica Frias (tenor), Clemens Erdmann (bas)

DULCJAN:

Beniamin Lewi

SKRZYPCE:

Paweł Polak (I)
Anna Polak (II)

WIOLONCZELA:

Katarzyna Martynkiewicz

KONTRABAS:

Rafał Makarski

ALTÓWKA:

Radosław Koper

POZYTYW:

Sylwester Trojanowski

Anna Moniuszko

DYRYGENT

* artysta wykonuje partie solowe (chór concertans) w *Missa Concertata La Lombardesca* B. Pękiela

Schola Gregoriana Sancti Casimiri

w składzie:

Mariusz Perkowski

kantor, baryton, kierownictwo muzyczne

TENORY:

Krzysztof Frejtag
Maciej Dziemiańczuk

BARYTONY:

Marcin Szaciłowski
Łukasz Olechno

BAS / BĘBEN:

Wojciech Bronakowski

ORGANY:

Karol Jurgielewicz

Podczas koncertu zabrzmiały zarówno kompozycje instrumentalne, jak i wokально-instrumentalne, powstałe w nurcie szkoły weneckiej, której założenia formalne (polichóralność) inspirowały twórców całej Europy, stając się równocześnie podstawą do rozwoju muzyki koncertującej.

Wyjątkowo atrakcyjna technika polichóralna, oparta na pomysłach dialogowania zespołów wokalnych, wokально-instrumentalnych i instrumentalnych, powstała dzięki specyficznej budowie Bazyliki św. Marka w Wenecji. Plan świątyni, a przez to jej akustyka pozwalała bowiem na rozmieszczenie zespołów w różnych miejscach kościoła przy zachowaniu wzajemnej słyszalności, niezbędnej do wspólnego wykonania danego utworu. Poszczególne „chóry” koncertowały, czyli współzawodniczyły i łączyły się we wspólnym śpiewie.

Nowa koncepcja kształtowania kompozycji przeniknęła na grunt muzyki całej Europy, w tym także Polski. W nurcie tym komponował m.in. Mikołaj Zieleński, którego kompozycje stanowiąc będą oś muzyczną programu koncertu. Jego twórczość zyskała sławę zarówno w kraju, jak i za jego granicami (jego *Offertoria et communiones totius anni* ukazały się w 1611 w weneckiej oficynie Jacopo Vincentiego). Podobnie i teraz – jego dzieła wykonywane są i nagrywane przez czołowe światowe zespoły muzyki dawnej (The Sixteen czy Les Baroque Traversee).

PROGRAM:

- **Claudio Monteverdi**
Toccata z „L'Orfeo”
- **Mikołaj Zieleński**
Per merita sancti Adalberti, motet ku czci św. Wojciecha Biskupa i Męczennika
- **Marcin Mielczewski**
Aria a 3
- *Introit: Protexisti me Deus – chorał**
- **Marcin Mielczewski**
Kyrie – Missa Triumphalis
- **Marcin Mielczewski**
Gloria – Missa Triumphalis
- *Graduale: Alleluja, Surrexit Pastor – chorał**
- *Alleluja, Posuisti Domine – chorał**
- **Mikołaj Zieleński**
II Fantazja a 3
- **Bartłomiej Pękiel**
Credo: Missa Concertata La Lombardesca
- *Offertorium: Posuisti Domine – chorał*
- **Mikołaj Zieleński**
Posuisti Domine
- **Mikołaj Zieleński**
III Fantazja a 3
- **Bartłomiej Pękiel**
Sanctus: Missa Concertata La Lombardesca
- **Giovanni Battista Grillo**
Sonata seconda à 7
- **Bartłomiej Pękiel**
Agnus Dei: Missa Concertata La Lombardesca
- *Communio: Ego sum pastor bonus – chorał**
- **Mikołaj Zieleński**
Ego sum Pastor Bonus
- **Mikołaj Zieleński**
Laetabitur iustus
- *Ite missa est – chorał**
- **Mikołaj Zieleński**
Ortus de Polonia, motet ku czci św. Stanisława, Biskupa i Męczennika

*Fragmenty chorałowe z *Chorału Piotrkowczyka* z 1614 r.

© Marek Białokoz

ZESPÓŁ MUZYKI DAWNEJ DILETTO

Zespół powstał w 2005 roku, jako wyraz zainteresowań i poszukiwań dotyczących wykonawstwa muzyki dawnej. Jego skład tworzą zarówno muzycy wokaliści, jak i instrumentalni. Kierownictwo artystyczne sprawuje założyciel i dyrygent Anna Moniuszko. W repertuarze zespołu znajdują się utwory instrumentalne oraz wokально-instrumentalne epoki baroku, w tym wielkie oratoria: *Mesjasz i Izrael w Egipcie* G. F. Händla, *Oratorium na Wniebowstąpienie: Lobet Gott in seinen Reichen* J. S. Bacha, a także pasje: J. S. Bacha – *Pasja według św. Jana* i *Brookes Passion* G. F. Händla oraz ody: H. Purcella *Hail, bright Cecilia!* i G. F. Händla *Eternal source of light divine*.

Dorobek artystyczny DILETTO stanowią również wykonania sceniczne dzieł operowych H. Purcella *Dido and Eneas* oraz *The Fairy Queen*, G. B. Pergolesiego *La Serva Padrona*, J. Blowa *Venus and Adonis*, N. Piccinniego (polskie prawykonanie *La buona figliuola* oraz *Il Cavaliere per amore*) oraz A. Sacchiniego (polskie prawykonanie opery *La Contadina in corte*). Ideą, która przyswiera artystom wchodzącym w skład zespołu jest prezentacja muzyki dawnej zgodnie z wymogami historycznej stylistyki wykonawczej.

W swej działalności DILETTO dużą uwagę zwraca na propagowanie twórczości dawnych kompozytorów polskich, w tym nowo odkrytych, których dzieła wciąż pozostają nieznanie szerszej publiczności. W tym nurcie zespół DILETTO, nagrał dwie płyty pt. *Andrzej Siewiński – opera omnia* oraz *Dawni Mistrzowie – nowo odkryci*, które ukazały się w serii w wydawniczej „Polska Muzyka Dawna” (Polish Early Music) wytwórni DUX. Zespół bierze regularny udział w festiwalach, w tym m.in.: Wschód Kultury – Inny Wymiar, Festiwal Sztuk Dawnych – Imieniny Izabeli Branickiej, Salezjańskie Lato w Przemyślu oraz Forum Musicum we Wrocławiu.

SCHOLA GREGORIANA SANCTI CASIMIRI

Schola Gregoriańska Świętego Kazimierza powstał w 2008 roku. Tworzą ją śpiewacy interesujący się wykonawstwem tradycyjnej muzyki kościelnej a w szczególności chorału gregoriańskiego. Kierownictwo artystyczne nad zespołem sprawuje Mariusz Perkowski.

Schola zadebiutowała występując na Festiwalu Pieśni Sakralnej Łapskie Te Deum w 2008 roku. Od tego czasu uczestniczy w licznych koncertach będących próbą muzycznej rekonstrukcji nabożeństw z XVII i XVIII wieku wykonując śpiew monodyczny. Stale współpracuje w tym względzie z Zespołem Muzyki Dawnej Diletto. W tym charakterze współpracowała również z Polską Orkiestrą XVIII wieku pod dyr. Paula Esswooda. Schola bierze regularnie udział w festiwalach, gościła m.in.: na Festiwalu Rekonstrukcyjno-Historycznym „Bitwa pod Białymstokiem”, Festiwalu Sztuk Dawnych – Imienin Izabeli Branickiej (rocznie), VIII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej im. ks. Wacława Rabczyńskiego, III edycji Monieckich Międzynarodowych Wieczorów Muzycznych u św. Alberta. Niejednokrotnie koncert z jej udziałem inaugurował rozpoczęcie danego festiwalu, co miało miejsce w przypadku Festiwalu Mysterium Fidei (2013), VI edycji Koncertów Muzyki Organowej i Kameralnej w Elku, Festiwalu Twórczości Religijnej „Fide et Amore” w Żorach oraz Festiwalu Mikołaja z Koźła w Kędzierzynie Koźlu w 2016 i 2021 roku.

Zespół ma w swym dorobku wydawnictwa fonograficzne: *Opera Omnia* Andrzeja Siewińskiego dla wytwórni DUX, gdzie towarzyszył Zespołowi Muzyki Dawnej Diletto, a także wydane przez Fundację „Pro Anima” *Pieśni Nabożne Franciszka Karpińskiego* oraz *Kolędy Europejskiej Christianitas* zawierającą średniowieczne utwory związane z okresem Bożego Narodzenia. Schola cyklicznie śpiewa podczas Mszy Świętych odprawianych w nadzwyczajnej formie rytu rzymskiego w ramach erygowanego przez J.E. Arcybiskupa Edwarda Ozorowskiego w 2013 roku „Duszpasterstwa Tradycji Łacińskiej Archidiecezji Białostockiej” śpiewając gregoriańskie części stałe i zmienne przeznaczone na niedzielne celebracje Mszy Świętej.

ANNA MONIUSZKO - DYRYGENT

Ukończyła Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (specjalność prowadzenie zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych) oraz Podyplomowe Studium Chórmistrzowskie w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy (2004) otrzymując dyplomy z wyróżnieniem. W roku 2010 uzyskała stopień doktora, w 2014 – doktora habilitowanego w specjalności Dyrygentura, zaś w 2023 tytuł profesora sztuki. W roku 2003 rozpoczęła pracę zawodową w białostockiej Filii AMFC (obecnie Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina). W tym samym roku objęła funkcję II Dyrygenta, a od roku 2017 Dyrygenta Chóru Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, z którym zdobyła wiele nagród na konkursach w kraju i za granicą, oraz została wielokrotnie uhonorowana nagrodami specjalnymi dla Najlepszego Dyrygenta Konkursu. W roku 2005 założyła Zespół Muzyki Dawnej DILETTO, który specjalizuje się w wykonawstwie utworów epoki renesansu i baroku. W repertuarze zespołu znajdują się utwory instrumentalne oraz wokально-instrumentalne epoki baroku, w tym wielkie oratoria: *Mesjasz i Izrael w Egipcie* G.F. Händla, *Oratorium na Wniebowstąpienie*, *Oratorium na Boże Narodzenie*, *Oratorium na Wielkanoc* autorstwa J.S.Bacha, *Oratorium na Boże Narodzenie* H.Schütza, a także pasje: *Pasja według św. Jana* J.S. Bacha i *Brookes Passion* G.F. Händla oraz ody: H. Purcella – *Hail, bright Cecilia!* i G.F. Händla *Eternal source of light divine*. Dorobek artystyczny DILETTO stanowią również wykonania sceniczne dzieł operowych H. Purcella (*Dido and Eneas* oraz *The Fairy Queen*), G.B. Pergolesiego (*La Serva Padrona*), J. Blowa (*Venus and Adonis*), N. Piccinniego (polskie prawykonanie oper *La buona figliuola* oraz *Il Cavaliere per amore*), a także A. Sacchiniego (polskie prawykonanie opery *La Contadina in corte*).

W swej działalności Anna Moniuszko dużą uwagę zwraca na propagowanie twórczości dawnych kompozytorów polskich, w tym nowo odkrytych, których dzieła wciąż pozostają nieznane szerszej publiczności. W tym nurcie wraz z zespołem DILETTO nagrała dwie płyty: *Andrzej Siewiński – opera omnia* oraz *Dawni Mistrzowie – nowo odkryci*, które ukazały się w serii wydawniczej „Polska Muzyka Dawna” (Polish Early Music) prestiżowej wytwórni DUX.

Anna Moniuszko jest laureatką Stypendium dla Młodych Twórców (2009) oraz Stypendium dla Twórców Profesjonalnych (2010) ufundowanych przez Prezydenta Miasta Białegostoku. Jest pomysłodawcą i koordynatorem białostockiego cyklu koncertów Muzyka Mistrzów Baroku, prezentujących twórczość dawnych kompozytorów w historycznych wnętrzach Białegostoku. Jest również Dyrektorem Artystycznym Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Dawnych im. Izabeli Branickiej, którego idea jest przybliżenie współczesnej publiczności kultury i sztuki z czasów świetności dworu Branickich w Białymstoku. Od 2016 roku pełni funkcję Dyrektora Międzynarodowego Konkursu Chóralnego „Cantu Gaudeamus” w Białymstoku.

MARIUSZ PERKOWSKI

Absolwent Wychowania Muzycznego na UMFC Filii w Białymstoku oraz Podyplomowego Studium Chórmistrzowskiego w Bydgoszczy. Ukończył również studia teologiczne na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie oraz studia doktoranckie w Instytucie Muzykologii KUL w katedrze Monodii Liturgicznej. Prowadził także zajęcia emisji głosu w Archidiecezjalnym Wyższym Seminarium Duchownym w Białymstoku a także wykłady z chorału gregoriańskiego i liturgiki na specjalności Muzyka Kościelna w białostockiej filii Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina.

Współpracował jako wokalista z wieloma zespołami specjalizującymi się w stylowym wykonawstwie muzyki dawnej m.in. z chórem kameralnym Sine Nomine i orkiestrą barokową Concerto Polacco prowadzonymi przez Marka Toporowskiego, Zespołem Wokalnym Subtilior Ensemble Piotra Zawistowskiego, Zespołem Instrumentów Dawnych Ars nova Jacka Urbaniaka oraz aktualnie z Zespołem Muzyki Dawnej Diletto Anny Moniuszko. Prowadzi również od 2008 roku Męski Zespół Śpiewaczy Schola Gregoriana Sancti Casimiri.

Aktywnie działa na polu animacji kultury organizując koncerty i festiwale w nurcie wykonawstwa poinformowanego historycznie (HIP). W roku 2016 otrzymał wyróżnienie za całokształt dotychczasowej działalności w ramach Nagrody Rady Miasta Białystok „Kulturalne Gryfy” w kategorii ANIMATOR.

SOBOTA

9 listopada 2024

godz. 19:00

MUZYKA CZESKIEGO BAROKU

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

Tomáš Šelc

baryton

Zespół Muzyki Dawnej
COLLEGIUM MARIANUM

w składzie:

Jana Rudovská Semerádová

flet traverso, kierownictwo artystyczne

Lenka Torgersen

skrzypce, koncertmistrz

Malgorzata Malke

skrzypce

Andreas Torgersen

altówka

Hana Fleková

wiolonczela

Jan Krejča

teorba

Luděk Braný

kontrabas

Filip Hrubý

klawesyn / organy

PROGRAM

- **Johann Joseph Fux (1660–1741)**

Ouverture IV. w g

Ouverture,

Rigaudon,

Trio Bourrée,

Da Capo Rigaudon,

Menuet, Passacaglia

z Conventus musico-instrumentalis, 1701

- **Johann Joseph Fux**

Aria per la Madonna Santissima

Quae est ista tam pulchra tam cara

- **František Ignác Antonín Tůma (1704–1774)**

Partita C dur

Vivace,

Largo un poco Andante,

Menuet I & II,

Burlesque

- **Jan Dismas Zelenka (1679–1745)**

Benedictus z Missa Corporis Domini

ZWV 3

- **Giuseppe Tartini (1692–1770)**

Koncert G dur na flet, smyczki i continuo

Allegro,

Largo Andante,

Allegro

- **Jan Dismas Zelenka**

Salve regina

na kontrabas, dwoje skrzypiec i continuo

ZWV 139

COLLEGIUM MARIANUM

Od założenia w 1997 roku praski zespół Collegium Marianum koncentruje się na prezentacji muzyki z XVII i XVIII wieku, zwłaszcza tworzonej przez kompozytorów urodzonych lub działających w Europie Środkowej. Collegium Marianum, jeden z niewielu profesjonalnych zespołów specjalizujących się w tej dziedzinie w Czechach, daje nie tylko występy muzyczne, ale także regularnie realizuje projekty sceniczne.

Kierownictwo artystyczne nad zespołem sprawuje grająca na flecie poprzecznym, Jana Semerádová, która regularnie występuje również jako solistka z wybitnymi orkiestrami europejskimi. Aktywne badania Jany Semerádovej, obejmujące badania stylu barokowego, deklamacji i tańca, pozwoliły jej poszerzyć profil zespołu Collegium Marianum i zaprezentować wielogatunkowe projekty obejmujące barokowy taniec i teatr. Jej wyjątkowe, tematyczne programowanie zaowocowało wieloma współczesnymi premierami, prezentowanej każdego roku, muzyki historycznej.

Zespół współpracował z renomowanymi europejskimi dyrygentami, solistami, reżyserami i choreografami, takimi jak Andrew Parrott, Hana Blažíková, Damien Guillon, Peter Kooij, Sergio Azzolini, François Fernandez, Simona Houda-Šaturová, Benjamin Lazar, Jean-Denis Monory i Gudrun Skamletz. Zespół utrzymuje także długotrwałą współpracę z grupą teatralną Buchty. Owocem tej współpracy były bardzo oryginalne projekty, w tym opera lalkowa *Calisto* oraz pastoralna opera Händla *Acis i Galatea*. W 2010 roku Collegium Marianum otrzymało nagrodę za zasługi w jakości i dystrybucji muzyki czeskiej przyznaną przez Międzynarodową Radę Muzyczną UNESCO.

JANA SEMERÁDOVÁ

Flecistka Jana Semerádová jest absolwentką Konserwatorium w Pradze, Wydziału Filozofii Uniwersytetu Karola (kierunek Teoria i Praktyka Muzyki Dawnej) oraz Królewskiego Konserwatorium w Hadze, w Holandii. Jest również laureatką międzynarodowych konkursów w Magdeburgu i Monachium.

Jana Semerádová pełni funkcję dyrektora artystycznego zespołu Collegium Marianum oraz dyrektora programowego cyklu koncertowego Wieczory Barokowe i międzynarodowego festiwalu Letnie Festiwale Muzyki Dawnej. Prowadzi intensywne badania archiwalne zarówno w kraju, jak i za granicą, oraz nieustannie zgłębia barokowe gesty, deklamację i taniec. Wiele jej unikalnych programów opiera się na połączeniu muzyki i dramatu.

Pod jej kierownictwem Collegium Marianum każdego roku przygotowuje kilka współczesnych premier. Jana Semerádová ma na swoim koncie wiele płyt; jej nagrania z Collegium Marianum są częścią popularnej serii *Muzyka XVIII-wiecznej Pragi* wydanej przez Supraphon, w ramach której wydała swoje dwie solowe płyty *Solo dla Króla* i *Chaconne dla Księżniczki*.

Jana Semerádová występowała na czołowych europejskich scenach koncertowych i festiwalach (takich jak Bachfest Leipzig, Festival Oude Muziek Utrecht, Musikfestspiele Potsdam Sanssouci, Innsbrucker Festwochen, Händel-Festspiele Halle, Centre de Musique Baroque de Versailles, Festival de Sablé, Festiwal Praska Wiosna, Tage Alter Musik Regensburg, Konzerthaus w Wiedniu i Berlinie, Bratislava Cantans oraz Palau de la Música Catalana). Współpracowała jako solistka z takimi artystami jak Magdalena Kožená, Sergio Azzolini, Alfredo Bernardini i Enrico Onofri, a także regularnie występuje z Akademię für Alte Musik Berlin, Il Suonar Parlante, Wrocławską Orkiestrą Barokową, Orkiestrą Historyczną i Ars Antiqua Austria.

W 2015 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego jako adiunkt gry na flecie na Wydziale Muzyki i Tańca Akademii Sztuk Scenicznych w Pradze. W 2019 roku otrzymała nagrodę Grupy Praskiej Towarzystwa Sztuk i Nauk. W 2020 roku Jana Semerádová oraz Erich Traxler zostali nominowani do nagrody Czeskiej Akademii Muzycznej „Anděl” (w kategorii Muzyka Klasyczna) za płytę *Chaconne dla Księżniczki*.

TOMÁŠ ŠELC

Absolwent Uniwersytetu Sztuk Muzycznych w Bratysławie (klasa Petera Mikuláša) i tamtejszego Konserwatorium (klasa śpiewu Alžbety Michálkovej i dyrygentury chóralnej Dušana Billa). Laureat Nagrody im. Fríca Kafendy (2020).

Artysta specjalizuje się w repertuarze koncertowym. Jako solista współpracował z takimi zespołami, jak Kanazawa Symphony Orchestra, Johannesburg Symphony Orchestra, Südwestdeutsche Philharmonie, Bamberger Symphoniker, Clemencic Consort, Elbipolis, węgierska Budafoki Dohnányi Zenekar, Orchestre National des Pays de la Loire, Orkiestra Filharmonii Ostrawskiej, Collegium 1704, Musica Florea i słowacka Orkiestra Kameralna im. Bohdana Warchala, występując m.in. w ramach Międzynarodowego Festiwalu Mozartowskiego w Johannesburgu, festiwalu w Santander, „Praskiej Wiosny”, Wratlslavii Cantans, Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie, Wielkanocnego Festiwalu Muzyki Sakralnej w Czechach, Festiwalu Muzycznym i Festiwalu Muzyki Dawnej w Bratysławie, Resonanzen w Austrii, Oude Muziek Festival w Utrechcie oraz w Chapelle Royal w podparyskim Wersalu. Jako członek chórów wielokrotnie brał udział w Festiwalu Muzycznym w Szlezwicku-Holsztynie, współpracował też w takiej roli z zespołami Bamberger Symphoniker pod batutą Rolfa Becka, Collegium Vocale Gent Philippe’a Herreweghe, Clemencic Consort René Clemencica, Collegium 1704 Václava Luksa i Capella Mariana pod batutą Vojtěcha Semeráda.

Artysta jest laureatem wielu konkursów muzycznych, w tym Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Imricha Godina (I nagroda i nagroda za najlepsze wykonanie utworu barokowego, 2006), Konkursu im. Antonína Dvořáka w Karlowych Warach (III nagroda i liczne nagrody specjalne, 2007) oraz „Ad honorem Mozart” w Pradze (I nagroda, 2012). W 2013 r. zadebiutował w Teatrze Narodowym w Brnie rolą Masetta w *Don Giovannim* Mozarta, w kolejnych latach występował także m.in. w Teatrze Narodowym w Ostrawie (Agamemnon w *Ifigenii w Aulidzie* Glucka oraz Mistrz Spinelloccio i Amantio di Nicolao w *Giannim Schicchim* Pucciniego).

Dyskografia artysty (Accent, Serafin, Hänssler Classic, tsARTmusic i in.) obejmuje pieśni Alexandra Albrechta, pieśni biblijne Antonína Dvořáka i Mariana Kittnera, muzykę sakralną kompozytorów słowackich, a także dzieła oratoryjne Jana Dismasa Zelenki, Antonína Reichy i Gabriela Faurégo.

NIEDZIELA

17 listopada 2024
godz. 19:00

MARYA REGINA POLONIAE
Sarmacka pobożność
w pieśniach i hymnach z XVII w.

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

Zespół JERYCHO

w składzie:

Bartosz Izbicki

pozytyw, kierownictwo artystyczne

Alicja Sulkowska

Małgorzata Izbicka

Paweł Szczypiński

Mateusz Grzyb

Wawrzyniec Dąbrowski

Łukasz Kalisz

Henryk Kasperczak

chitarrone

Justyna Rekść-Raubo

viola da gamba

PROGRAM

- Pieśń tradycyjna, opr. B. Izbicki
Z pomocą Boga miłego
- G.G. Gorczycki (1665–1713)
Dignare me laudare te
- Z Godzinek
Zawitaj Pani świata
- Anonim (G.G. Gorczycki?)
Salve mundi Domina
- Zygmunt Lauxmin (1597–1617)
Królowa Polska od Boga obrana –
- Pieśń tradycyjna
Dnia każdego
- Anonim (G.G. Gorczycki?)
Omni die dic Mariae
- G.G. Gorczycki
Tota pulchra es Maria
- Pieśń tradycyjna, opr. B. Izbicki
Pod Twoją obronę
- G.G. Gorczycki
Sub tuum praesidium
- Pieśń tradycyjna, opr. B. Izbicki
Ty, któraś pięknie
- Anonim (G.G. Gorczycki?)
Insignis Mater
- Anonim (G.G. Gorczycki?)
Salve Virgo puerpera
- G.G. Gorczycki, pieśń tradycyjna, opr. B. Izbicki
Ave Maria Gwiazdo jasności
- Anonim
Nitida stella
- Błażej Derey (1587–1666, ok. 1630)
Bogarodzica

Siedemnastowieczny sarmatyzm cechowało przekonanie o szczególnym zaangażowaniu Boga w losy Rzeczypospolitej, a nabożeństwo do Maryi było najbardziej charakterystycznym aspektem sarmackiej pobożności. Wiosną 1656 roku, w czasie Potopu szwedzkiego Rzeczypospolita niemal w całości została opanowana przez wroga. Król przebywał na południu kraju, broniła się Jasna Góra. 1 kwietnia w katedrze lwowskiej król Jan Kazimierz z rodu Wazów uroczystie wypowiedział te słowa:

“Wielka Boga-Człowieka Matko o Przeczysta Panno! Jan Kazimierz z łaski Twego Syna Króla Królów, a Pana mego i z Twojej łaski Król, u stóp Twoich najświętszych na kolana padając, obieram Cię dzisiaj za Patronkę moją i moich państw Królową...”

Tak oto Maryja została ogłoszona Królową Polski. Nie była to idea nowa, gdyż przez wieki stosunek do Maryi, relacja z Nią, stały się wyznacznikiem polskiej pobożności, jej absolutnie wyjątkowym wymiarem, niespotykanym w innych krajach. Maryja była najbliższą świętą Polaków. Dla Sarmaty matka Boga była również jego matką, krewną i Panią, a przede wszystkim Królową. Rzeczypospolita zaś, znajdując się pod specjalną opieką Maryi była przedmurzem chrześcijańskiego świata, a Polacy czuli się nowym narodem wybranym, który wiernie służył swojej Królowej.

W pieśniach maryjnych z tego czasu zostały skupione wszystkie teologiczne prawdy maryjne. *Bogurodzica*, a wraz z nią takie pieśni, jak *Pod Twoją obronę*, *Gwiazdo jasności*, *Omni die dic Mariae* formowały dusze i umysły Polaków. Czytali polscy i litewscy szlachcice przed pójściem na spoczynek Różaniec albo inaczej *Wianek ku czci Matki Boga* (*Z pomocą Boga milego*), odmawiali Litanie do Panny Marii, a przed bitwami śpiewali *Godzinki* (*Zawitaj Pani świata*), czy *Bogarodzicę*.

(tekst na podstawie artykułu Pawła Rzewuskiego

Matka Sarmatów – osobliwości polskiego kultu maryjnego, Teologia Polityczna 2017)

Program naszego koncertu jest muzyczną ilustracją tej historii. Wykonamy pieśni maryjne znane z tradycji oraz kompozycje z epoki. Będą to utwory G. G. Gorczyckiego, bardzo eleganckie i pełne nobliwej słodyczy, a jednocześnie bardzo przejrzyste w swojej strukturze i harmonii. Są one jakby muzyczną emanacją tkliwych, szlacheckich uczuć skierowanych ku Matce Boga. Wilno będzie reprezentować utwór o wyraźnie twardszym i nieco „dzikim” rysie przekazany przez Zygmunta Lauxmina. Daje on wrażenie pierwotnej, synowskiej gorliwości wobec Maryi. Usłyszą też Państwo kompozycje anonimowe – większa część z nich przypisywana jest Gorczyckiemu, gdyż są zapisane jego ręką w wawelskich partesach. Ich cechą charakterystyczną jest to, że w jednym z głosów cytowana jest melodia tradycyjna. Na koniec zabrzmie *Bogarodzica* opracowana przez Błażeja Dereya, dominikanina, na cztery głosy. Śpiewakom będą towarzyszyły instrumenty charakterystyczne dla sarmackiego, dworskiego muzykowania – lutnie i viole da gamba oraz pozytywy.

BARTOSZ IZBICKI

Urodzony w 1975, w 1999 ukończył muzykologię kościelną w Akademii Teologii Katolickiej (obecnie UKSW) w Warszawie. W 1996 roku uczestniczył w kursie chorału gregoriańskiego pod kierunkiem M. Pérès'a w Royaumont. W 2006 roku obronił doktorat. W latach 2007 – 2020 współpracował z Instytutem Sztuki PAN – był inicjatorem portalu „Cantus Planus in Polonia”. Napisał też kilka pionierskich artykułów o tradycji chorału gregoriańskiego na ziemiach polskich w XIX wieku. Od 2002 roku pracuje jako organista w Bazylice św. Jana Chrzciciela w Brochowie (miejsce chrztu Fryderyka Chopina). W 2013 roku założył zespół Jerycho, z którym urzeczywistnia swoją wizję muzyki dawnej – zakorzoną w tradycji i jednocześnie atrakcyjną dla współczesnego odbiorcy.

JERYCHO

Zespół wokalny posługujący się tradycyjnym idiomem śpiewu sakralnego. Grupa wykonuje historyczne śpiewy polskie i łacińskie stosując improwizowaną polifonię. Kreując nową przestrzeń muzyczną wokół motetów, tropów i sekwencji Jerycho urzeczywistnia wizję żywej tradycji śpiewu praktykowanej do XIX wieku

NIEDZIELA

24 listopada 2024
godz. 19:00

KONCERT FINAŁOWY FESTIWALU

MUZYKA DUSZY

ŚPIEW GREGORIAŃSKI I DŹWIĘKI MUZYKI ŚWIATA

AULA MAGNA PAŁACU BRANICKICH W BIAŁYMSTOKU

Dāvis Jurka
saksofon

Schola Cantorum Riga (Łotwa)
w składzie:

Guntars Prānis
kierownictwo muzyczne

Ansis Klucis

Kaspars Milasevics

Janis Moors

Martins Moors

Janis Kursevs

Rudolfs Bertins

Egils Jakobsons

PROGRAM

- In tympano et choro *processionale*
- Miserere mei Deus *psalmus 51*
- Kyrie eleison Cum *iubilo IX*
- Victimae paschali laudes & Kristus ir uzcēlies *sequentia*
- Veni Sancte Spiritus *sequentia*
- Corde natus ex parentis *hymnus*
- Angelus Domini *offertorium*
- Interludio *Brillante*
- Rosa rorans bonitatem *hymnus St. Birgittae*
- Fundata est *antiphona*
- Salve mater gracie *cantio (Codex Specialnik, XV.c.)*
- Ave gloriosa *sequentia*
- Fontes et omnia *Antiphona & Magnificat*
- Ubi caritas *cantus*
- Benedicamus Domino *cantio*

Koncert to niejako widowisko muzyczno-wizualne, w którym usłyszeć można zarówno chorał gregoriański, jak i wczesnośredniowieczny repertuar polifoniczny. W tej wyjątkowej atmosferze średniowiecznych nastrojów, w których obecne są także elementy improwizacji, saksofon stanie się pomostem do współczesności, wprowadzając świeże, współczesne brzmienia. Cały program stworzy niepowtarzalny dialog i muzyczną syntezę dwóch epok.

Utwory z repertuaru krążą wokół odwiecznego motywu pielgrzymki. Życie człowieka, z jego długimi, duchowymi poszukiwaniami, przypomina pielgrzymkę, która odbywa się zarówno w zewnętrznej przestrzeni, jak i we wnętrzu samego człowieka. Program koncertu pozwoli doświadczyć czegoś z tej drogi, na którą zaproszony jest każdy...

SCHOLA CANTORUM RIGA

Od ponad dwóch dekad Schola Cantorum Riga regularnie wykonuje chorał gregoriański oraz inne repertuary muzyki dawnej, opierając swoje interpretacje na badaniach najstarszych manuskryptów neumatycznych. Z biegiem lat zespół rozwinął się, tworząc niezwykle szeroki i zróżnicowany repertuar.

Głównym celem grupy jest wykonywanie muzyki na wysokim poziomie artystycznym i profesjonalnym, co znajduje odzwierciedlenie w licznych koncertach w Łotwie i za granicą, a także w regularnych projektach nagraniowych. Choć Schola Cantorum Riga koncentruje się przede wszystkim na muzyce średnio-wiecznej, zespół od czasu do czasu wykonuje również utwory współczesnych kompozytorów (Rihards Dubra, Henning Sommerro, Nic Gotham, Renāte Stivrīņa i inni), które często są pisane specjalnie dla tego zespołu.

Jednym z najważniejszych miejsc koncertowych Schola Cantorum Riga jest Katedra Ryska, gdzie zrealizowała wiele projektów koncertowych, obejmujących zarówno muzykę dawną, jak i premiery kompozycji współczesnych.

Zespół regularnie uczestniczy w koncertach i festiwalach muzyki dawnej na Łotwie i za granicą, zdobywając niepodzielną uwagę publiczności we Włoszech, Szwajcarii, Niemczech, Austrii, Belgii, Francji, Polsce, Norwegii, Finlandii, Estonii, Litwie i wielu innych krajach. W 2017 roku Schola Cantorum Riga została nominowana do Łotewskiej Wielkiej Nagrody Muzycznej za wybitne wykonania.

DĀVIS JURKA

Dāvis kończy studia magisterskie w Łotewskiej Akademii Muzycznej im. Jāzepsa Vītolsa oraz Estońskiej Akademii Muzyki i Teatru, a także spędził rok na nauce w Hamburgu, w Niemczech. Brał udział w wielu festiwalach, w tym „Elbjazz” w Niemczech, „Rīgas Ritmi” oraz „Saulkrasti Jazz” na Łotwie. Współpracował z takimi artystami jak Kenny Wheeler, John Taylor, Diana Torto (w ramach „HfMT Big Band” w Hamburgu), Jojo Mayer, „New York Voices”, Kurt Elling oraz Roberta Gambarini. Od 2012 roku Dāvis gra na saksofonie altowym w Big Bandzie Łotewskiego Radia.

